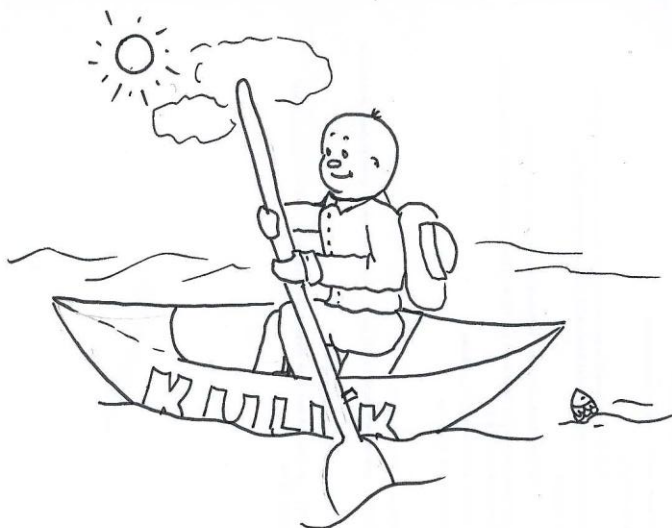

Kulík

aneb kulturní listy knihovny

Obsah:

Zajímavosti češtiny

Prázdniny

Rozdíl mezi knihou a filmem

Naše knihovna

Úryvek z knihy

Na vydání čísla se podíleli: Lucie Hanáková, Lenka Jurásková,
Barbora Hanáková, Marie Janíčková

Zajímavosti češtiny

Všimli jste si někdy jak zajímavým, pestrým a především hravým jazykem je čeština. Pokud si rádi hrajete s jazykem, určitě jste objevili spoustu zajímavostí.

Např. slovo obsahující největší počet (6) samohlásek "e" je *nereprezentujete*, nejvíce háčeků či čárek je naměstnáno těsně vedle sebe ve slovech *měšťánek*, *rozšíří* atd. Zdá se skoro neuvěřitelné, že lze sestavit smysluplnou větu o 21 znacích, neobsahující jedinou samohlásku, nicméně možné to je.

Unikátní je i pohádka Jana Wericha nazvaná Chlap, kmet a pes, jejíž zvláštností je, že se skládá výhradně z jednoslabičných slov. Skutečná óda na český jazyk!

Neméně zajímavý je i krátký humorný příběh Vlasty Redla nazvaný Hoří. Ten se pro změnu vyznačuje tím, že všechna jeho slova začínají písmenem **h**.

Pokud chceš něco trefně vyjádřit a zrovna tě nenapadá to správné přirovnání, lidová tvořivost jich nabízí celou řadu – tzv. příslloví.

Ráčkové jsou slova nebo věty dávající stejný smysl čteny oběma směry. Také těchto vět máme celou řadu.

Neméně zajímavé jsou i desítky jazykolamů k procvičení mrštnosti a ohebnosti jazyka. Jazykolamy mohou mít i formu říkanky nebo básničky.

Také náš kraj má své jazykové zajímavosti. Všimli jste si už někdy kolik vesnic v našem okolí má jméno podle stromů?

Vrbovce, Javorník, Lipov, Vrbka, Kněždub, Dubňany, Bukovany, Topolná, Hrušky, Ořechov, Boršice, Boršov, Borkovany, Břest, Břestek, Březolupy, Březová.

Nebo naopak kolik názvů vesnic se objevuje v našich lidových písních?

Hroznolhotské pole

Hroznolhotské širé pole, to je, Bože, polečko
Lhota je městečko malé, stromkama je sázené
Ta Kněždubská věža ta je vysoká
Pod starýma na Tasovsku, široká je rovina
Javorník, Javorník, přes Javorník chodník
Teče voda teče, přes Velecký majír
Při Strážnické bráně, stójá koně vrané
Na Petrovských lúkách
V Zarazicách krajní dům

Jistě by jste našli ještě mnoho dalších příkladů. Nám šlo jenom o to, ukázat Vám krásu českého jazyka. A připomnět Vám, že nejvíce zajímavostí a krás naleznete při čtení. A tak přijďte, půjčte si knížku a rozšiřte tak své obzory a obohaťte svůj slovník českého jazyka.

Knihy jsou nádobami ducha (Thomas Mann)

Pravým tvůrcem knihy je čtenář, neboť zrod knihy podnítil jeho hlad po čtení (Lhotzky)

PRÁZDNINY

Blíží se doba prázdnin a dovolených. Je to doba, kdy by měl mít člověk víc času pro sebe, ale i pro své nejbližší, na které často během roku moc času nezbyvá. A tak bychom Vám chtěli popřát, aby to byla doba co nejkrásnější. Ať se Vám líbí na místech, která navštívíte. Poznáte opět něco nového a zajímavého. Vráťte se domů v pořádku. A hlavně ať si všichni odpočinete od svých každodenních povinností. My jsme si pro Vás připravili něco pro poučení i pro pobavení.

Mnozí z Vás se chystají do ciziny. Naučíte-li se slovíčko „děkuji“ ve více jazycích, určitě Vám někdy přijde vhod.

Výslovnost

ČESKY	DĚKUJI	
Německy	danke schön	danke šén
Anglicky	thank You	tseňk jú (fenk jú)
Rusky	spasibo	spasibo
Italsky	grazie	gracie
Španělsky	(muchas) gracias	(mučas) gracias
Francouzsky	merci	mersi
Maďarsky	köszönem szépen	kesenem sépen
Rumunsky	mulcumesc frumos	mulcumesk frumos
Polsky	dziekuje	děnkujem
Čínsky	si si ny	si si ny

Kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem.

A něco pro pobavení:

Maminka se podívala Petříkovi do žákovky a naříká: „No to je hrůza.“ Tatínek to poslouchá a ozve se. „Copak zase vyvedl?“ „Sice nic, ale dostal zase pětku ve škole.“ „Copak zase nevěděl?“ „Nevěděl, kde je Afrika.“ „Afrika?“ říká tatínek. „To musí být někde blízko, protože k nám jezdí černoši do práce na kole.“

Babička na konci života říká dědečkovi: „Víš, dědečku, já se ti musím přiznat s něčím, co jsem ti celý život neřekla. Já jsem barvoslepá.“ Dědeček říká: „Babičko, já se ti musím taky k něčemu přiznat. Já jsem totiž černoš.“

„Máti, já si Karla vzít nemohu. Představ si, že on nevěří ani na nebe ani na peklo.“ „Ale jen si ho klidně vezmi, však my ho o tom přesvědčíme. U tebe bude mít ráj a já se postarám o to druhé.“

Tatínek říká mamince: „Maminko, co mám s tím naším Pavlíkem dělat? Už zase propad ...“ Matka: „Jak ten čas utíká, minulý rok propad taky.“

Přijede Anička na venkov. Jde do lesa s babičkou a ta se jí ptá: „Už jsi viděla někdy jelena?“ „Ano, v televizi.“ „Já myslím v přírodě,“ vysvětluje babička. „Ale babi, my televizi do lesa nenosíme.“

Jedna filmová hvězda z Hollywoodu říká druhé filmové hvězdě, kterou potkala v hotelu: „Já Vás paní znám! Vy jste čtvrtá manželka mého třetího manžela.“

Rozdíl mezi knihou a filmem

Dříve se četly knihy převážně proto, aby lidé byli moudří a vzdělaní. Později získali i zábavnou funkci. Dnes jsou knihy pomalu nahrazovány filmem. Ale stále můžeme říct, že kniha bude mít své stálé příznivce, a to zejména proto, že kouzlo knihy utkvívá v tom, že naše fantazie má svobodnou volbu a vytvoří si sama vlastní prostředí pro děj a postavy v příběhu. Film tak trochu předkládá hotový „vzhled“, a proto si jej už není potřeba ve své fantazii tvořit. Samozřejmě, že film je daleko barvitější a zvláště u amerických filmů můžeme zažít daleko emotivnější pocity než u knihy. Zde ale také dochází k tomu, že si časem zvykneme např. na výjevy hrůzy, strachu, bolesti apod., a tedy na nás už tak výrazně nepůsobí. Zatímco poprvé u dojemného filmu pláčeme, časem už nás jen tak něco nedojme. Je dokázáno, že lidé, kteří méně sledují televizi jsou citlivější. Kniha nám dává větší prostor pro to, abychom si vytvořili vlastní obraz skutečnosti, který pro nás může být snáze snesitelný. Ovšem – stejně jako jedny děsí filmové efekty, jiné děsí tloušťka knížky. Může se stát, že z nezajímavě psané, ale dějově pestré knihy se stane akční „trhák“ nebo naopak film může snížit zajímavost nebo důstojnost knihy. Dnes se může každý sám rozhodnout, čemu dá přednost, a proto bychom měli být opatrní. Protože nejednou se stalo, že menší děti mají zvláště po nepříjemných filmech neklidné spaní a někdy si mohou vytvořit i strach na celý život. Velmi mě překvapilo, že v cizích státech velmi vlivné a vysoko postavené osobnosti dokonce nemají televizi. Což si v dnešní době málokdo dokáže představit. Oni pro to mají určitě skutečně rozumné důvody. Proto každému z nás přeji, abychom se vždy správně rozhodli a dokázali rozlišit v tom, co číst nebo nečíst, na co se dívat nebo nedívat.

(To byl názor jedné stálé a pravidelné mladé čtenářky)

Naše knihovna

I když to zní nevěrohodně, protože je doba televize a počítačů, naši knihovnu navštěvuje i řada mladých čtenářů.

Velká část z nich přijde do knihovny, protože potřebují knihy do povinné četby do školy. Nenajdou zde všechny knihy, které do této četby patří, ale vždycky si odnesou alespoň část z klasické naší i zahraniční literatury.

Pak přichází mládežníci, kteří chtějí spolu trávit čas a tak pro zajímavost zajdou i do knihovny. Mnozí z nich se jen podívají, popřípadě přečtou nějaký časopis (21. Století, In!, 100 + 1, ABC) a nebo si zahrají hry na počítači.

Ale máme také silnou základnu pravidelných čtenářů. Ti určitě dosvědčí, že v naší knihovně je spousta zajímavých a krásných knih. Ať už je to klasická literatura, o které jsem se již zmiňovala, nebo díla moderních autorů. Děvčata si vybírají hlavně mezi českými romantickými autorkami (např. Věra Řeháčková, Lenka Lanczová, Zuzana Francková), ale rády si přečtou i zahraniční autorky (Brigitte Blobelová, Hilary McKayová). Kluci zase sáhnou raději po dobrodružných knihách (Zane Grey, Louis L'Amour) a v současné době hlavně po tajemných sci-fi příbězích (Joanne K. Rowlingová, Christopher Paolini).

Soubory knih v naší knihovně jsou pravidelně doplňovány o nová díla i autory, takže přijďte a přesvědčte se, že je z čeho vybírat.

Protože jsme se dnes věnovali knihám pro mládež, uvádíme zde úryvek z jedné velmi známé knihy pro mládež. Kdo z mládeže jako první přijde do knihovny a uvede název díla i jméno autora této knihy, dostane knižní odměnu. Těšíme se na vás.

Když se probral k vědomí, nemohl si v prvním okamžiku uvědomit, co se s ním stalo. Na mnoha místech svého těla cítil bolest. Obloha byla dosud zatažena nízkými mraky. Vítr se již utišil a také déšť ustával. Nevěděl však, je-li den či noc. S námahou a s bolestí posadil se na mokřím skalisku a pokoušel se vstát. Sotva se však postavil na nohy, zavrával, a tak raději opět usedl. Zápas o život s rozbouřeným mořem vyčerpал všechnu jeho sílu. Žaludek se mu zvedal, neboť se při své plavbě, zaplavován vlnami, notně napil odporné mořské vody. Rozhlížel se kolem sebe. Temné moře hučelo a tříštilo své vlny o skálu. Je tedy sám. Po lodi a po lidech ani památky.

..... Po čtvrt hodině přišel k potoku, kde se napil vody. Voda však byla teplá a páchla hnijícími rostlinami. Když ukojil nejprudší hlad a zahnal žízeň, šlo se mu daleko lépe a asi po hodině cesty vystoupil na vrchol hory. Z vrcholu byl překrásný pohled. V údolí rozprostírala se ještě mlha, ale nad vrcholky kopců byl vzduch průzračný a bylo vidět do veliké dálky. Posmutněl. Spatřil, že všude kol dokola do nesmírné dálky je země obklopena vodou a že tedy není na americké pevnině, ale na nějakém ostrově. ....